

Eseu despre un text poetic studiat care se incadreaza in directia traditionalismului

Scrie un eseu de 2 - 3 pagini, in care sa dovedesti ca un text poetic studiat se incadreaza directiei traditionaliste/ traditionalismului. Termenul de traditionalism trimite la substantivul traditie si presupune un atasament profund fata de ceea ce inseamna valorile trecutului. De regula, traditionalismul evita insusirea unei atitudini critice fata de aceste valori.

Traditionalismul se defineste cel mai bine in raport cu modernismul, dar si definitia modernismului evidentiaza stransa legatura dintre aceste fenomene. Ideile traditionalismului trebuie raportate la romantismul romanesc, care descoperise folclorul si istoria, trecutul ca locuri ale evadarii; traditionalismul presupune reintoarcerea la aceste valori, promovate de pasoptisti. La inceputul sec. al XX-lea, in literatura romana apar doua curente literare de orientare traditionalista: samanatorismul si poporanismul.

Reprezentantii traditionalismului preamoresc trecutul, neaga inovatiile literare (in special simbolismul), critica institutiile moderne, fac elogiul taranimii ca singura clasa autentica, stabilesc o opozitie intre sat si oras, duc la extrem pretuirea valorilor folclorice si interesul pentru specificul national. Promovand cu predilectie valorile etnice, reprezentantii traditionalismului vor intretine confuzia intre etnic si estetic (sunt considerate valoroase numai operele care corespund programului).

in perioada interbelica, ideile traditionalismului au fost reluate de revista Gandirea, condusa de Nechifor Crainic. Gandirismul continua sa afirme si sa sustina valorile literar-artistice nationale in contextul nou al miscarii de idei din aceasta epoca. Esentiala in aceasta forma a traditionalismului este dimensiunea religioasa (componenta ortodoxa a spiritualitatii nationale). La aceasta se adauga cultul limbii nationale, al ideii de neam si preocuparea pentru miturile identitatii nationale si ale continuitatii.

Traditionalismul poetic al lui Ion Pillat se exprima in acelasi timp cu modernismul acestuia. Poetul reia vechile teme ale traditionalismului romanesc prezente atat in pastelurile lui Alecsandri, cat si in poezia samanatorista sau poporanista. Acestea sunt sustinute insa cu alte mijloace, influentate de atmosfera epocii (marcata de prezenta simbolismului si a modernismului poetic).

intr-o prima etapa, opera poetica a lui Ion Pillat este marcata de parnasianism; de la acest curent literar, poetul preia cultul formei perfecte, ideea asimilarii poeziei cu pictura, evocarea obiectelor intr-o maniera plastica si interesul pentru peisaje si culturi exotice. instrainarea eului si nevoia de recuperare simbolica a trecutului au consecinte asupra formei de pastel spiritual a lui Ion Pillat, ca si asupra motivelor care caracterizeaza discursul liric: vatra, amintirea, toamna, ratacirea, dezradacinarea.

Volumul care ilustreaza cel mai bine traditionalismul poetului este Pe Arges in sus. Aici sosisi pe vremuri este un text care apartine acestui volum si care dezvolta o tema frecvent intalnita in literatura: trecerea timpului.

Discursul liric este organizat in cateva secvente care au in prim plan acelasi sentiment, raportat la doua ipostaze umane: o generatie trecuta si o generatie apartinand prezentului. La nivel lexico-semantic, predomina termenii din aria semantica a timpului si a amintirii.

Incipitul poemului sugereaza trecerea timpului, prin imaginea "casei amintirii". Acest spatiu este izolat, ceea ce ar putea sugera incarcatura lui mitica, de loc inaccesibil neinitiatilor: "La casa amintirii cu-obloane si zavor/ Paianjeni zabrelira si poarta si zavor.// Iar hornul nu mai trage alene din ciubuc/ De cand luptara-n codru si poteri si haiduc."

Incipitul fixeaza tonalitatea evocarii unei povesti din trecut, prezentata in prima secventa poetica ampla. Povestea bunicului si a bunicii Calyopi este invaluita intr-un farmec discret si desuet. Cele sapte distihuri ale povestii de demult sunt urmate de doua versuri cu valoarea unui epilog al acesteia: "Dar ei, in clipa asta simteau ca-o sa ramana...// Demult e mort bunicul, bunica e batrana..."

A doua secventa poetica ampla se refera la o poveste a prezentului, care il are ca protagonist pe nepotul bunicului romantic, care ii recita bunicii din Lamartine si din Ion Heliade Radulescu. Legatura dintre cele doua secvente se realizeaza prin doua distihuri care fac trecerea de la lirismul obiectiv al primei parti la lirismul subiectiv al partii a doua: "Ce straniu lucru: vremea! Deodata pe perete/ Te vezi aievea numai in stersese portrete.// Te recunosti in ele, dar nu si-n fata ta,/ Caci trupul tau te uita, dar tu nu-l poti uita..."

Simetria celor doua secvente poetice este creata prin repetarea unor situatii: intalnirea celor doua cupluri are loc in acelasi spatiu ("casa amintirii"), sentimentul de dragoste este acelasi. Diferentele apar la nivelul recuzitei - "Nerabdator bunicul pandise de la scara/ Berlina leganata prin lanuri de secara"; "Ca ieri sosisi bunica... si vii acum tu;/ Pe urmele berlinei trasura ta statu" - , al preferintelor literare ale celor doua perechi de indragostiti - bunicul recita Le lac si Sburatorul, iar nepotul din Francis Jammes si Horia Furtuna - si al perspectivei din care se spune povestea: prima secventa poetica se construiește prin folosirea verbelor la persoana a III-a, a doua secventa poetica se realizeaza cu ajutorul verbelor la persoana I. Reluarea acelorasi situatii are rolul de a fixa un model existential: ciclicitatea vietii si eternitatea unor sentimente. Dincolo de aceste elemente de recurenta poetica, structura textului lui Ion Pillat se articuleaza si prin folosirea unor imagini poetice de tip complementar. Un exemplu in acest sens il constituie referintele de ordin cultural din text, menite a sugera o realitate afectiva statornica, un mod de a fi al fiintei umane. Poetii si operele nu sunt selectate intamplator, intrucat autorul vrea sa sugereze trecerea timpului: astfel, generatia bunicului recita poezie romantica, iar generatia nepotului recita poezie simbolista, ceea ce subliniaza evolutia, in timp, a gustului estetic.

Un motiv central al poeziei este acela al clopotului, integrat într-un context sintactic și semantic identic în fiecare dintre cele două apariții: "și cum sedeau... departe, un clopot a sunat,/ De nunta sau de moarte, în turnul vechi din sat." Reluarea acestei structuri poetice în epilogul poemului cu sublinierea identității dintre elementele exterioare ale celor două povești evidențiază una dintre temele centrale ale poemului - trecerea timpului: "și cum sedeam... departe, un clopot a sunat/ - Acelasi clopot poate - în turnul vechi din sat...// De nunta sau de moarte, în turnul vechi din sat".

Versurile referitoare la clopotul care suna în "turnul vechi" introduc o notă gravă în tabloul senin al idilei (fie ca este de odinioară, fie ca este prezentă). Accentul cade diferit pentru fiecare poveste în parte: în povestea bunicii, sunetul clopotului apare mai degrabă ca un detaliu, în timp ce în finalul poemului monoversul "De nunta sau de moarte, în turnul vechi din sat" dobândește valoarea unui epilog al ambelor povești, creând deschideri de interpretare a poemului: "de nunta" - sintagma referitoare la povestea nepotului și "de moarte" - sintagma referitoare la povestea trecută, a bunicului. Trecerea iremediabilă a timpului, dar și fragilitatea sentimentelor umane în contextul timpului care curge sunt subliniate prin acest "epilog" liric, susținut și pregătit de un vers anterior: "Dar ei, în clipa asta simteau ca-o să ramână..." Cele două generații, unite prin același sentiment, trăiesc paradoxul "eternei" efemerități umane: o clipă poate fi unică și desprinsă din coordonatele temporale, fiecare om (cuplu) putând trăi acest moment iluzoriu. Imperfectul "simteau" subliniază, de fapt, iluzia efemerității.

Poemul face referire la o situație general-valabilă; impersonalizarea discursului liric se obține, la nivel morfosintactic, prin folosirea persoanei a II-a singular, care îl include pe cititor în cadrul meditației pe tema destinului uman: "Ce straniu lucru: vremea! Deodată pe perete/ Te vezi aievea numai în stersele portrete".

Poezia poate fi interpretată și ca artă poetică: "Aici sosi pe vremuri este și o interesantă artă poetică, ea talmăcind un mod de a concepe poezia, ca reimpresă (repovestire, "reinscenare") a mitului înregistrat pe "unde sufletului". Asadar, extazul poetic, declansat de fiorul primar de natură subconstientă, trebuie să refacă ulterior acest elan, după zile, săptămâni, ani [...], adică după o perioadă de deslusire, în care imaginea - principe și "copiată", respectându-i-se datele vizionare" (Cristian Livescu).

Aici sosi pe vremuri ar putea fi, în acest sens, un text programatic: re-povestind sau re-luând situații primordiale, poetul pastrează o amintire a unui mod de a ființa sau chiar a unui mod de a crea.

Traditionalismul liricii lui Ion Pillat apare în mai multe planuri: preferința pentru specia pastelului și pentru universul rural ca topos al imaginarului; cultivarea formelor prozodice tradiționale, seninătatea viziunii și tonul elegiac al discursului liric. Discreția confesiunii lirice detasează net acest text cu valoare de artă poetică de celelalte texte de același tip din literatura română.